

Klimatet räddas inte av kärnkraft

Låt både oljan och uranet stanna under jord och satsa i stället alla resurser på de energisystem vi verkligen vill ha, skriver **Kajsa Lindqvist** och **Linda Ellegaard Nordström** i ett svar på Mikael Malmaeus inlägg om klimathotet och kärnkraften.

DET ÄR OROVÄCKANDE att representanter för den svenska klimatrörelsen har gått på de myter som sprids av kärnkraftsindustrin. En omställning till ett fossilfritt samhälle behöver inte ta längre tid om vi samtidigt avvecklade kärnkraften. Att behålla kärnkraften på obestämd framtid, som Mikael Malmaeus från Klimataktion förespråkar, innebär istället att slå undan benen för satsningar på förnyelsebara energikällor och tyst acceptera den exploatering av människor och natur som uranbrytning innebär. Påståendet att en omställning till ett fossilfritt samhälle skulle ta längre tid om vi samtidigt avvecklade kärnkraften stämmer inte.

Den svenska kärnkraftsparken är gammal och om vi, som Malméus förespråkar, ska behålla den ett tag till krävs nyinvesteringar. Sverige har under senare år genomfört en stor utbyggnad i det fördolda, så att produktionen av kärnkraftsel är densamma trots att Barsebäck lagts ner.

När den brittiska regeringen valde att satsa på kärnkraft så stannade investeringarna i förnyelsebara energikällor av. Med de begränsade resurser som finns är det enda rimliga att direkt satsa allt på förnyelsebara energikällor och energieffektiviseringar, istället för att gå omvägen via den farliga kärnkraften.

De kommande åren planeras investeringar i kärnkraft på 20 miljarder i Sverige. Dessa miljarder bör omedelbart omdirigeras till förnyelsebara energikällor. Detta gäller

även forskningsanslagen. Vindkraften har sedan 1974 internationellt fått 0,03 procent av alla statliga forskningspengar inom energiområdet. Kärnkraften har enligt IAEA (Internationella atomenergiorganet) fått hela 60 procent – 175 miljarder dollar. Inom EU har energiforskningsprogrammets kärnkraftsdel traditionellt fått ungefär dubbelt så mycket forskningsanslag som alla andra energikällor tillsammans. Av de pengar som inte har gått till kärnkraft har fossil energi fått större delen av pengarna, medan förnybar energi har hittills bara fått småsmulor av kakan. Resurserna för forskning måste omfördelas – och det nu.

YTTERLIGARE ETT ARGUMENT för att vi ska satsa våra skattemedel på förnyelsebara energikällor handlar om internationell solidaritet. En tredjedel av världens befolkning saknar idag tillgång till el och uppvärmning. Förnyelsebara energikällor kan redan idag användas i hela världen, medan kärnkraft kräver en hög grad av industrialisering, politisk stabilitet och en centraliserad maktapparat. I praktiken innebär detta att kärnkraften upprätthåller fördelningen där de som har mycket får mer.

Att inte våga tala om en snar avveckling av kärnkraften är också att ge sitt tysta stöd till fortsatt uranbrytning. Lungcancer är en vanlig åkomma bland dem som arbetar i gruvorna på grund av de höga halterna av radongas och även människor som bor i närheten av gruvorna riskerar

Urangruva i Saskatchewan, Kanada. Bland de som arbetar med uranbrytning är lungcancer vanligt, skriver Kajsa Lindqvist och Linda Ellegaard Nordström.

att drabbas av cancersjukdomar. Brytningen av uran sker i dessutom i enorma dagbrott som förändrar landskapet totalt. För processningen krävs stora mängder vatten och svavelsyra, som då förorenas av radioaktivitet och måste lagras i jättelika dammar. Det går aldrig att återställa naturen efter det ingrepp som en uran-gruva innebär och risken att strålning ska läcka ut eller att en damm ska brista vid ett dagbrott minskar aldrig.

I **NAOMI KLEINS** bok *Chockdoktrinen* beskrivs hur makten använder olika typer av kriser för att genomföra förändringar som är till deras fördel. Att kärnkraftsindustrin själva försöker använda klimatfrågan som en murbräcka ligger helt i linje med deras ekonomiska intressen. Klimatförändringarna i sig

innebär stor turbulens och oförutsägbarhet. Därför är en ytterligare ökning av riskfaktorn genom att fortsätta satsa på kärnkraften det sista vi behöver. Låt både oljan och uranet stanna där det hör hemma – under jord – och satsa i stället alla våra resurser på de energisystem som vi verkligen vill ha.

KAJSA LINDQVIST

Ordförande Miljöförbundet Jordens Vänner

LINDA ELLEGAARD NORDSTRÖM

Ordförande Fältbiologerna

Tidigare inlägg:

Lars Persson & Frigyes Reich 19/2008,

Kajsa Lindqvist 20/2008,

Mikael Malmaeus 23/2008